

Bryssel den 22 april 2026
(OR. en)

8482/26

ENER 199
ENV 402
COMPET 475
TRANS 244
CONSOM 131
IND 278
ECOFIN 518
FISC 144

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	22 april 2026
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 370 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN AccelerateEU - Energiunionen Säker energi till överkomliga priser genom påskyndade åtgärder

För delegationerna bifogas dokument – COM(2026) 370 final.

Bilaga: COM(2026) 370 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 22.4.2026
COM(2026) 370 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

AccelerateEU - Energiunionen

Säker energi till överkomliga priser genom påskyndade åtgärder

1 INLEDNING

För andra gången på mindre än fem år har det blivit mycket tydligt hur farligt Europas **beroende av import av fossila bränslen** är. Mer än hälften (57 %¹) av den energi som förbrukas i Europa utgörs av importerade fossila bränslen. Detta skapar en sårbarhet som har en kostnad. År 2025 importerade EU fossila bränslen till ett värde av 340 miljarder euro². Sedan konflikten i Mellanöstern började i mars 2026 och Hormuzsundet stängdes har vi lagt ytterligare 24 miljarder euro på import av fossila bränslen³. Dessutom är de möjliga effekterna på BNP-tillväxten och inflationen⁴ betydande. Situationen i Mellanöstern är fortsatt instabil och det är oklart hur länge den kommer att pågå, men en sak är säker: effekterna av den kommer att vara kännbara i åtminstone flera månader framåt och sträcka sig långt utanför energisektorn, vilket får ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala konsekvenser.

Stigande priser är den omedelbara följden av konflikten. Det finns inget omedelbart hot mot försörjningstryggheten, även om lagren av vissa bränslen är ansträngda. EU håller på att minska andelen fossila bränslen i sin elproduktion, men gas och olja fortsätter att dominera inom uppvärmning, industri och transport och är viktiga insatsvaror i industriella värdekedjor (t.ex. kemikalier, plast och gödselmedel). Detta gör att europeiska hushåll och företag, framför allt små och medelstora företag och energiintensiva industrier samt deras arbetstagare, utsätts för globala pristoppar. Den rådande situationen kräver **riktade och tillfälliga åtgärder som vidtas vid rätt tidpunkt** för att skydda de mest utsatta konsumenterna, påskynda omställningen till ren energi och elektrifiering samt skydda den europeiska industrins konkurrenskraft.

Under de senaste åren har EU kraftigt ökat takten i omställningen till ett effektivt, flexibelt och sammanlänkat energisystem som bygger på **inhemska, rena och rikliga energikällor**. Många medlemsstater drar redan nytta av de snabba framstegen i fråga om energiomställningen, vilket visar att detta mål kan uppnås och att det ger tydliga fördelar för människor och företag. Exempelvis har medlemsstater med en hög andel ren energi (framför allt förnybar energi och kärnkraft) i sin elmix, i kombination med ett flexibelt elsystem som har tillräcklig nätkapacitet och lagring, i allmänhet elpriser som ligger under EU-genomsnittet och som för närvarande påverkas mindre av den pågående energikrisen.

Detta är en skarp påminnelse om behovet av att **påskynda elektrifieringen, utbyggnaden av ytterligare inhemsk produktion av ren energi och energiomställningen**. De val vi gör i dag avgör om vi möter nästa kris utifrån en position av sårbarhet eller styrka. Omställningen till ett rent, rikligt, inhemskt, säkert, vattenresilient och ekonomiskt överkomligt energisystem har aldrig enbart varit en klimat- och miljömässig nödvändighet, utan är också nödvändig utifrån ett socioekonomisk perspektiv och med tanke på konkurrenskraft och säkerhet. Dessa politiska mål förstärker och kompletterar varandra och kan uppnås genom att all tillgänglig ren teknik

¹ [Eurostat](#), 2024.

² [Eurostat](#).

³ De första 52 dagarna. Jämförelse med situationen före Mellanösternkrisens början om man antar att EU fortfarande importerar samma volymer. Före krisen skulle EU ha betalat ungefär 51 miljarder euro under samma tidsperiod i stället för 75 miljarder euro. Kommissionens beräkning bygger på uppgifter från Bloomberg, Kpler, LSEG/Refinitiv.

⁴ Energi är en av de främsta drivkrafterna bakom volatiliteten i den totala inflationen och påverkar både direkta effekter (bränsle, el) och indirekta effekter (produktions- och transportkostnader).

utnyttjas fullt ut samtidigt som teknikneutralitet säkerställs. Därför får kortsiktiga stödåtgärder inte innebära en minskning av, utan bör tvärtom intensifiera, ansträngningarna med att uppnå de långsiktiga målen att öka den inhemska produktionen av ren energi, uppnå ett koldioxidsnålt och resilient energisystem i EU samt stärka Europas tillverkningskapacitet för att undvika att skapa nya strategiska beroenden.

För att uppnå dessa mål kommer det att krävas ett starkt engagemang, **intensifierad samordning** och ökade investeringar, men fördelarna med att påskynda omställningen till ren energi är klart större än kostnaderna. Varje försenad investering i energiomställningen riskerar att öka kostnaderna för samhället.

Den nuvarande krisen har en mycket stark global dimension. För att mildra effekterna av spänningarna på de globala marknaderna kan EU utnyttja sin betydande tyngd som köpare och värdet av sin inre marknad, som är en källa till **styrka och solidaritet** särskilt i kristider.

Denna plan är en del av **kommissionens dynamiska respons**, som kommer att utvecklas vidare allteftersom situationen förändras. Kommissionen kommer att noga övervaka dessa åtgärder och överväga ytterligare åtgärder om situationen förvärras. Planen består av fem centrala åtgärdsområden som syftar till att stödja medlemsstaterna när det gäller att tillhandahålla och kanalisera kortsiktig hjälp till konsumenterna, särskilt till dem som påverkas mest direkt. Den anger också hur man snabbt kan gå vidare mot ett mer resilient energisystem på medellång och lång sikt.

- Större samordning mellan medlemsstaterna och med internationella partner.
- Stöd till medlemsstaterna för att skydda konsumenterna, inbegripet industrin, från prischocker och samtidigt hjälpa dem i energiomställningen.
- Påskynda omställningen till inhemsk ren energi och elektrifiering.
- Stärka energisystemet.
- Främja investeringar genom att mobilisera både offentlig och privat finansiering för energiomställningen.

2 OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT SKAPA SNABBA FÖRDELAR

2.1 Fördelarna med ökad EU-samordning

Större samordning på EU-nivå har visat sig ha tydliga fördelar. De gemensamma åtgärderna inom ramen för REPowerEU-planen i anslutning till anfallskriget mot Ukraina var av central betydelse för EU:s förmåga att minska sin efterfrågan på gas med 18 % (mellan augusti 2022 och mars 2023)⁵, vilket minskade det omedelbara trycket och främjade stabilitet på längre sikt. EU:s energiplattform⁶ bidrog till att aggregera 90 miljarder kubikmeter efterfrågan på europeisk gas. Den kopplade samman industriella köpare i EU med internationella leverantörer, med en matchning på 77 miljarder kubikmeter.

⁵ Eurostat, jämfört med nivåerna före krisen.

⁶ Genom den [AggregateEU](#)-mekanism som inrättades 2023–2025.

Områden där samordningen på EU-nivå bör stärkas är bland annat **påfyllning av gaslager** och användning av flexibiliteten i fyllnadsreglerna, **uttag från oljelagren, nationella nödgärder** och **säkerställande av tillgänglighet för flygbränsle och diesel**, inbegripet genom **optimering av produktionskapacitet för oljeraffinaderier**.

Brist på flygbränsle kan ha en betydande inverkan på luftfarten, såsom inställda flygningar, särskilt under den intensiva sommarflygsäsongen. Med tanke på att luftfart bedrivs över nationella gränser krävs det samordning på EU-nivå för att bevara en effektivt fungerande inre marknad och säkerställa fortsatt försörjning i hela EU. Man bör överväga att undersöka alternativa leveranser och importerade bränsletyper⁷.

Ökade dieselpriiser och kostnader för bunkerbränsle driver upp fraktsatserna och har satt stor press på vägtransportföretagen, närsjöfarten och inlandssjöfarten samt på fisket och jordbruket.

Den europeiska oljeraffineringssektorns tillgänglighet och operativa kapacitet måste maximeras för att den nuvarande efterfrågan ska kunna tillgodoses, särskilt på flygbränsle, eftersom ungefär 40 % av vår förbrukning av flygbränsle importeras och omkring hälften av all import passerar genom Hormuzsundet⁸. Raffineringskapaciteten är geografiskt koncentrerad till vissa regioner i EU⁹ och den alternativa försörjningen av raffinerade oljeprodukter är begränsad, vilket gör en samordnad övervakning och potentiella kollektiva åtgärder nödvändiga för att maximera den befintliga europeiska raffinaderiproduktionen, bland annat genom ett samordnat och snabbt ibruktagande av beredskapslagren.

Samordning av åtgärder är också avgörande för att stärka den militära bränsleinfrastrukturen, särskilt för import, bearbetning, lagring och distribution av flygbränsle.

Slutligen kan EU:s yttre åtgärder för att minska beroendet av fossila bränslen globalt¹⁰ ytterligare bidra till att minska EU:s sårbarhet för energiprischocker, främja EU:s energitrygghet och resiliens samt främja Europas konkurrenskraft när det gäller ren teknik. Samordning och samarbete med i synnerhet de avtalsslutande parterna i energigemenskapen kommer att stödja motståndskraften hos våra sammanlänkade energimarknader¹¹.

De åtgärder som föreslås i detta meddelande kommer, med tanke på deras inverkan på EU:s yttre förbindelser, att genomföras i samarbete med Europeiska utrikestjänsten inom ramen för dess uppgifter.

Omedelbara åtgärder från kommissionens sida för att öka samordningen på EU-nivå:

- [Från och med **april 2026**] ***Kommissionen kommer att underlätta samordningen av nationella åtgärder för påfyllning av gaslager*** (t.ex. genom att noga övervaka och tillsammans med medlemsstaterna samordna tidpunkten för marknadsaktörernas inköp, för att undvika pristoppar på grund av ökade samtida inköp) och om eventuella uttag från oljelager, inbegripet av

⁷ Såsom Jet A.

⁸ Kommissionens beräkningar bygger på data från Kpler och Eurostat.

⁹ Fyra viktiga regionala knutpunkter: Nordvästra Europa, Norden/Baltikum, Medelhavsområdet samt Central- och Östeuropa.

¹⁰ Inbegripet bl.a. genom genomförandet av Global Gateway-strategin och initiativet för samarbete om energi och ren teknik i Medelhavsområdet.

¹¹ Energigemenskapen får också genom sitt sekretariat delta i mötena i samordningsgruppen för olja och gruppen för samordning av gasförsörjningen och, om så är relevant med hänsyn till de punkter som tas upp till diskussion, genom de avtalsslutande parterna i energigemenskapen. EU:s plattform för energi och råvaror förblir öppen för företag från energigemenskapens avtalsslutande parter.

flygbränsle och diesel (för vilka kommissionen kommer att tillhandahålla scenarioanalyser och samordna tidpunkterna och volymerna per region och för EU). Detta kommer att göras i gruppen för samordning av gasförsörjningen respektive i samordningsgruppen för olja.

- [Från och med **april 2026**] Medlemsstaterna uppmanas att använda flexibiliteten i fråga om påfyllning av gaslager (upp till 10 %). **Kommissionen är beredd att bedöma huruvida det behövs en ytterligare höjning av tröskelvärdet för tillåten avvikelse (upp till ytterligare 5 %) inom ramen för EU:s uppdaterade förordning om gaslagring.**
- [Från och med **april 2026** och framåt] **Kommissionen kommer att främja samordning av EU:s kontakter med olje- och gasleverantörer och partnerländer med liknande profiler i fråga om energiimport för att förbättra de globala energimarknadernas funktionssätt och transparens, bland annat genom att fullt ut mobilisera EU:s energi- och råvaruplattform¹² för samarbete med industrin. Kommissionen kommer att sträva efter att intensifiera det internationella samarbetet för att öka leveranserna från tredjeländer och genom EU:s nätverk av handelsavtal.**
- [**Maj 2026**] **Kommissionen kommer att kartlägga den befintliga raffineringkapaciteten i Europa, bedöma behoven och arbeta med åtgärder** för att säkerställa fullständig användning av och tillräcklig inhemsk raffinering för en resiliert tillgång till hela spektrumet av oljeprodukter under denna kris samt för att öka den inhemska EU-produktionen av hållbara biodrivmedel.
- [Från och med **maj 2026**] **Kommissionen kommer att skapa ett observatorium för bränsle som kartlägger tillgången på relevant transportbränsle (producerat i EU, importerat och exporterat) och tillgängliga lager i EU, inbegripet – i den mån den informationen är tillgänglig för kommissionen – militära bränslelager och militär raffineringkapacitet. Som en första prioritering kommer kommissionen att med medlemsstaterna, bränsleleverantörerna och luftfartssektorn (flygplatser och flygbolag) samordna frågan om anskaffning av alternativa flygbränslen och föreslå åtgärder för att optimera fördelningen mellan medlemsstaterna i syfte att säkerställa tillgänglighet i alla regioner och på alla flygplatser. Kommissionen kommer att bedöma behovet av att se över EU:s regler om strategiska lager för att inkludera särskilda krav på flygbränsle.**
- [Från och med **maj 2026**] **Kommissionen kommer att utfärda riktlinjer som förtydligar den befintliga flexibiliteten i EU:s rättsliga ram för luftfart, särskilt när det gäller regler om ankomst- och avgångstider, motverkande av ekonomitankning, allmän trafikplikt och användning av andra importerade bränslen, för att hantera konsekvenserna av potentiell bränslebrist för lufttransporter och därmed säkerställa att den inre marknadens funktion bevaras och viktiga flygförbindelser säkerställs. Om situationen förvärras och den befintliga flexibiliteten inte längre är tillräcklig kommer kommissionen att föreslå tillfälliga ändringar av EU:s tillämpliga rättsliga ram, om detta är motiverat.**
- [**2026**] **Kommissionen kommer att inleda processen med att se över direktivet om oljelager för att åtgärda de brister som konstaterats under den rådande krisen och bland annat överväga om det behövs särskilda lagerkrav för olika oljeprodukter.**

2.2 Skydda konsumenterna och industrin mot prischocker

Hushållen och industrin förväntar sig åtgärder från medlemsstaterna och EU som skyddar dem från oväntat stora prishöjningar. Hushållens budgetar stramas åt i takt med att stigande

¹² https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/eu-energy-and-raw-materials-platform_sv.

energikostnader minskar människors disponibla inkomst. Detta märks redan i dag när människor tankar sina bilar¹³. I och med att omkring två tredjedelar av den naturgas som förbrukas i EU används i byggnader och industrin, kommer även gaspristoppar att leda till utmaningar för många konsumenter när prisökningarna återspeglas i deras energiräkningar, och så småningom i andra delar av ekonomin såsom livsmedelspriserna. För närvarande kan många hushåll fortfarande dra nytta av villkoren i de gas- och elavtal som de ingick före konflikten i Mellanöstern. Detta kan ändras när deras enskilda leveransavtal löper ut. Alla konsumenter i en utsatt situation är särskilt exponerade för denna risk.

Eftersom trycket på importen av fossila bränslen är ihållande och återkommande och energipriserna förblir instabila **behövs omedelbart stöd, men det måste vara riktat och tillfälligt samt ges vid rätt tidpunkt** och vara kopplat till långsiktiga lösningar (se exempel i bilaga II). Sådant stöd bör bevara incitamenten för att minska efterfrågan på energi samt vara förenligt med medlemsstaternas åtaganden enligt EU:s finanspolitiska ram.

EU:s rättsliga ram och kommissionens politiska initiativ, inbegripet paketet för alla invånares tillgång till energi¹⁴, tillhandahåller redan en rad åtgärder som medlemsstaterna kan överväga att tillämpa och som ger konsumenterna omedelbar hjälp. Det rör sig bland annat om riktat inkomststöd, energikuponger, exempelvis för att ersätta gaspannor, subventionerade tariffer, sänkta punktskattesatser på el för utsatta hushåll och energiintensiva industrier, momsänkningar för installation av värmepumpar, solceller och tillhörande småskaliga batterier, skatteincitament som stöder övergången till elfordon, om att uppmuntra och underlätta konsumenters deltagande i energigemenskaper och egenproduktion av energi samt uppmuntra konsumenterna att jämföra energileverantörer eller energiavtal och vid behov byta. För att stödja utsatta konsumenter får medlemsstaterna dessutom inom EU:s befintliga rättsliga ram införa tillfälliga eller fullständiga förbud mot bortkoppling från energiförsörjningen. Att bekämpa energi- och transportfattigdom är också en prioritering i den kommande strategin för fattigdomsbekämpning.

Riktade ekonomiska incitament såsom riktade skatteavdrag, snabbare avskrivning¹⁵ eller system för social leasing kan också stödja investeringar och öka spridningen av ren teknik samtidigt som de bidrar till att öka den europeiska tillverkningskapaciteten. Detta omfattar sektorer som elfordon, värmepumpar för bostäder eller industrier, solpaneler eller batterilagringssystem.

Att spara energi och ersätta olje- och gasförbrukning med inhemsk ren energi har visat sig vara effektivt för att hantera de höga energipriserna och minska Europas beroende av importerade fossila bränslen¹⁶. På kort sikt kan medlemsstaterna uppnå betydande fördelar inom flera sektorer genom att kombinera åtgärder för elektrifiering, effektivitetsförbättringar och

¹³ I genomsnitt betalar européerna för närvarande omkring 1,8–2,2 euro per liter för bensin och 2,0–2,4 euro per liter för diesel, jämfört med ett genomsnitt på 1,5–1,6 euro per liter för bensin 2025 och 1,6–1,8 euro per liter för diesel 2025, källa: Europeiska kommissionens [Weekly Oil Bulletin](#).

¹⁴ [Paketet för alla invånares tillgång till energi](#) (COM (2026) 115).

¹⁵ I linje med [rådets slutsatser](#) av den 10 oktober 2025 om skatteincitament till stöd för ren teknik och en ren industri.

¹⁶ De senaste tillgängliga uppgifterna visar att EU-finansierade investeringar i energieffektivitet redan stärker unionens energiresiliens. I slutet av 2023 uppgick de årliga energibesparingar som uppnåts genom EU-medel till 81,9 TWh, källa: [COM \(2026\) 118 final](#), sidan 17. Se även [Odyssee](#)-projektet för ytterligare information.

påskyndad utbyggnad av ren energiteknik, bland annat för innovativa hållbara biobaserade lösningar (se exempel i bilaga II). EU:s utsläppshandelssystem (ETS) har också varit ett viktigt verktyg för att uppnå en högre grad av energitrygghet och energioberoende, då Europa utan utsläppshandelssystemet nu skulle förbruka 100 miljarder kubikmeter mer gas, vilket skulle gör oss mer sårbara.

I hushåll och byggnader kan stöd till anpassningar som ger snabba effekter, såsom förbättrad isolering, byte av fönster eller byte av ineffektiva apparater, **ge omedelbara och långvariga** energibesparingar och kostnadslättnader. Om gas- och oljepannor ersätts med värmepumpar skulle det kunna halvera den slutliga energianvändningen i byggnader och resultera i lägre energiräkningar över tid¹⁷. En årlig ökning av antalet installerade värmepumpar från omkring 2,4 miljoner enheter i dag till omkring 4 miljoner enheter senast 2030 skulle inte bara medföra lättnader för konsumenterna, utan också hjälpa medlemsstaterna att göra framsteg i arbetet med att minska den genomsnittliga primärenergianvändningen i bostadsbeståndet med minst 16 % fram till 2030¹⁸. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att utnyttja Europeiska investeringsbankens förhandsfinansieringsmekanism för ETS2 för att påskynda införandet av åtgärder för minskade koldioxidutsläpp inom bostads- och mobilitetssektorerna, särskilt till förmån för låg- och medelinkomsthushåll och små och medelstora företag.

Eftersom den största delen av oljeförbrukningen sker inom transportsektorn bör medlemsstaternas åtgärder samordnas och inriktas på att upprätthålla godsflöden och konnektivitet för passagerare samtidigt som man främjar en övergång till e-mobilitet och andra rena mobilitetslösningar inom alla transportsätt som en strukturell väg för att minska vårt oljeberoende inom transportsektorn. Åtgärderna kan inbegripa incitament för konsumenter att köpa elfordon (t.ex. genom övergång till rena transportlösningar för företagens fordonsparker¹⁹, såsom eldrivna tunga fordon eller eldrivna passagerarfärjor) eller tillhandahållande av landströmsförsörjning i hamnar. Vad gäller företag – särskilt små, medelstora och energiintensiva företag – kan riktade stödmekanismer omfatta finansieringssystem, kuponger eller leasingmodeller för att stimulera investeringar i energieffektivitet och ren teknik.

Medlemsstaterna kan överväga att använda sina anslag från den sociala klimatfonden till att finansiera sådana åtgärder för utsatta grupper, inbegripet inom både transport- och byggnadssektorerna.

Vad gäller luft- och vattenvägstransport samt fiske bör den omställning till hållbara flygbränslen och hållbara marina bränslen²⁰ som inletts påskyndas och stödjas genom att det snabbt skapas incitament för produktion och användning av dessa bränslen i EU²¹. Vad gäller andra sektorer såsom jordbruk, fiske och mobilitetslogistik kan ökad tillgång till hållbara biobränslen för befintliga fordon med förbränningsmotorer säkerställa att de kan fortsätta bidra till leveranskedjan, särskilt för livsmedel.

¹⁷ Kommissionens beräkningar.

¹⁸ Jämfört med 2020. [Direktivet om byggnaders energiprestanda](#), (EU) 2024/1275.

¹⁹ Kommissionens förslag till [Förordning om rena företagsfordon](#) (COM(2025) 994 final).

²⁰ Förordningarna [ReFuelEU Aviation](#) och [FuelEU Maritime](#).

²¹ [Investeringsplan för hållbara transporter](#) (STIP).

Omedelbara åtgärder från kommissionens sida för att stödja medlemsstaterna i arbetet med att skydda konsumenterna och industrin:

- [Maj 2026] Kommissionen kommer vid nästa informella möte mellan EU:s energiministrar i Cypern den 13 maj 2026 att lägga fram en katalog över reproducerbara åtgärder för att åstadkomma energibesparingar och effektivitetsvinster i systemen samt åtgärder för att ersätta fossila bränslen med inhemsk ren energi som medlemsstaterna kan införa snabbt för att minska olje- och gasförbrukningen på kort sikt. Katalogen kommer att baseras på en bedömning av de mest effektiva åtgärder som vidtagits sedan 2022 och innehålla exempel på konkreta insatser som framgångsrikt genomförts på fältet med potential för storskalig reproduktion i hela EU, samt inverkan av åtgärderna i fråga.
- [Från och med april 2026] Kommissionen kommer att inrätta en digital databas för att sammanställa och utbyta icke-konfidentiell information om medlemsstaternas nationella nödåtgärder, bidra till samordningen mellan angränsande medlemsstater och underlätta utbyte och främjande av god praxis.
- [April 2026] Kommissionen kommer att anta en tillfällig ram för statligt stöd med bestämmelser om hur medlemsstaterna kan utveckla och genomföra riktade tillfälliga nödåtgärder för att stödja några av de ekonomiska sektorer som är mest utsatta för pristopp.
- [Från och med april 2026] Kommissionen kommer att ge kontinuerligt stöd till medlemsstaterna vid utformningen av riktade och tillfälliga åtgärder som vidtas vid rätt tidpunkt (inbegripet prisinterventioner, inkomststödsystem och skatteincitament) som syftar till att stödja i synnerhet små och medelstora företag, energiintensiva industrier och hushåll samtidigt som incitamentet att spara energi bevaras och minskad användning av fossila bränslen uppmuntras. Medlemsstaterna bör tillhandahålla en bedömning av de respektive förväntade effekterna, inbegripet deras finanspolitiska kostnader, och undvika fragmentering av den inre marknaden. Kommissionen kommer att tillhandahålla vägledande principer och underlätta utarbetandet av mallar i detta avseende. Medlemsstaterna kan också vidta åtgärder för beskattning av oförutsedda vinster för att säkerställa social rättvisa. Kommissionen kommer att respektera medlemsstaternas beslut och tillhandahålla bästa praxis avseende nationella åtgärder samt bedöma deras inverkan på den inre marknaden. Kommissionen är beredd att stödja alla medlemsstater som på kort sikt behöver tillämpa energiskattesatser som ligger under EU:s nuvarande miniminivåer, samtidigt som man undviker att öka efterfrågan på bränslen och att förvärra obalansen mellan tillgång och efterfrågan.
- [April 2026] Kommissionen kommer att fortsätta att underlätta genomförandet av konsumentinflytande och konsumentskydd i medlemsstaterna genom vägledning om skydd av utsatta kunder mot avstängning, snabbare och enklare byte av energileverantör eller energiavtal, deltagande i energigemenskaper och egenförbrukning, förbättrad riskhantering för leverantörer och skydd av konsumenter under energiomställningen.
- [Från och med maj 2026] Kommissionen kommer, bland annat genom investeringsrådet för energiomställning och den europeiska koalitionen för finansiering av energieffektivitet, att främja och bidra till utvecklingen av system för social leasing för ren och effektiv teknik som medlemsstaterna uppmuntras att använda för att stödja snabb spridning av exempelvis e-fordon, värmepumpar i bostäder och småskaliga

batterier²². Kommissionen är beredd att **hjälpa medlemsstaterna att inrätta ekonomiska incitament** såsom riktade skatteavdrag för ett snabbt införande av ren energiteknik såsom elfordon, värmepumpar för industrin och hushållen, konsumentbatterier och industriell värmelagring, samtidigt som man säkerställer att de är förenliga med åtaganden enligt finanspolitiska regler.

- [April 2026] Kommissionen har aktiverat den krisstödsmechanism som tillhandahålls inom ramen för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden²³ och som gör det möjligt för medlemsstaterna att kompensera aktörer inom fiskeri-, vattenbruks- och beredningssektorn för ökade driftkostnader och inkomstbortfall som direkt beror på situationen i Mellanöstern.

3 OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT SKAPA VARAKTIGA FÖRDELAR

3.1 Påskynda omställningen till inhemsk ren energi och elektrifiering

Genom att vidta omedelbara åtgärder för att generera starka resultat på medellång sikt kan medlemsstaterna ersätta betydande volymer av olja och gas **genom att påskynda övergången till ren, inhemsk och riklig energi**, inbegripet genom elektrifiering, utbyggnad av solenergi och geotermisk energi samt annan förnybar energi, kärnenergi, biometan, hållbara biobränslen och vätgas.

Exempelvis bör kapaciteten för förnybar el som byggs ut per år öka till 100 GW/år²⁴, bland annat genom nya storskaliga projekt för förnybar energi och påskyndad utbyggnad av solenergi²⁵, vilket kan ge snabba resultat²⁶. För att snabba resultat ska kunna uppnås är det därför mycket viktigt att rationalisera de nationella tillståndssystemen i linje med de krav som fastställs i EU-lagstiftningen²⁷. Utöver insatser för införlivande kan ett tidigareläggande av genomförandet ge konkreta resultat. Vid utgången av 2026 bör tillståndsförfarandena i Europa

²² Kompletterar andra incitamentsmodeller såsom bidrag, garantier, lån eller modeller för energi som tjänst, som oftare används för teknik som småskaliga batterier och värmepumpar.

²³ Kommissionens [genomförandebeslut om fastställande av att situationen i Mellanöstern](#) sedan den 28 februari 2026 utgör en exceptionell händelse som orsakar en betydande marknadsstörning.

²⁴ I enlighet med [given för en ren industri](#) (COM(2025) 85 final). Denna utbyggnadstakt för förnybar kapacitet avser likströmskapacitet och motsvarar omkring 85 GW i växelströmskapacitet som används i standardpraxis för statistisk rapportering.

²⁵ Solenergiproduktion är en av de ekonomiskt mest överkomliga elproduktionskällorna och har mycket stor utbyggnadspotential, bland annat i bostadshus (inbegripet balkonger), på vägar och i storskaliga kommersiella byggnader.

²⁶ EU har sedan 2021 installerat omkring 260 GW förnybar kapacitet (204 GW solceller och 57 GW vindkraft), vilket har lett till gasbesparingar för produktion motsvarande 15 miljarder kubikmeter 2025 (eller omkring 5 % av EU:s årliga import).

²⁷ Samtliga medlemsstater bör redan ha införlivat och genomfört alla tillståndskrav för förnybar energi och tillhörande infrastruktur enligt EU:s energilagstiftning, särskilt direktivet om förnybar energi (inbegripet accelerationsområden för förnybar energi, övervägande allmänintresse till förmån för projekt för förnybar energi samt kortare tidsfrister för uppgradering av befintliga tillstånd). Medlemsstaterna är vid tidpunkten för offentliggörandet av detta meddelande fortfarande i färd med att anta och anmäla nationella införlivandeåtgärder till kommissionen.

ha kortats till högst två år²⁸, och varje medlemsstat bör utnyttja de möjligheter som accelerationsområdena för förnybar energi erbjuder genom att inrätta minst ett sådant.

En annan viktig hävstång är att maximera befintliga förnybara energitillgångar. Snabb uppgradering av vindkraftparker, inbegripet havsbaserade vindkraftparker, med stöd av särskilda förenklade tillståndssystem för uppgradering, och modernisering av andra anläggningar för förnybar energi såsom vattenkraftverk, kan snabbt ge välbehövlig ytterligare hjälp genom att öka den tillgängliga produktionskapaciteten.

Kärnenergi spelar en viktig roll för utfasning av fossila bränslen, industriell konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Nästan hälften av medlemsstaterna har kärnenergi i sin nationella energimix. Enligt de uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplanerna²⁹ förväntas den installerade kärnkraftskapaciteten öka. Kärnkraftverk levererar ren energi, som är lämplig för förbättring av systemintegreringen och ger flexibilitet som underlättar vidare utbyggnad av annan ren teknik. Dessa fördelar är till nytta för hela EU:s energisystem. Nya små modulära reaktorer³⁰ eller undvikande av förtida avveckling³¹ av befintlig kärnkraftskapacitet kan bidra till att minska behovet av att använda fossila bränslen, även vad gäller fjärrvärme och industriprocesser. Enligt bedömningen i strategin för det vägledande programmet om kärnenergi finns det också outnyttjad potential när det gäller befintliga kärnkraftverk³².

Den nuvarande krisen kan också ses som en uppmaning till att påskynda elektrifieringen³³ för att få ett slut på exponeringen för prischocker avseende fossila bränslen och på importberoenden. År 2024 kom 71 % av EU:s elproduktion från rena energikällor³⁴, vilket förde billig energi till systemet. El utgör dock mindre än en fjärdedel av den slutliga energianvändningen³⁵. För att säkerställa överkomliga energipriser och industriell konkurrenskraft som ger konsumenterna de fördelar som ren och förnybar energi erbjuder samt för att förbättra systemeffektiviteten måste en större andel av efterfrågan på energi (för transport, byggnader, industri osv.) övergå från fossila bränslen till el.

²⁸ I enlighet med direktivet om förnybar energi, inbegripet kortare tidsfrister för accelerationsområden för förnybar energi, samtidigt som ledtiderna för mycket komplexa projekt, såsom vissa havsbaserade projekt, kan vara längre.

²⁹ [EU-omfattande bedömning av de slutliga uppdaterade nationella energi- och klimatplanerna](#), COM(2025) 274 final.

³⁰ Meddelande från kommissionen: [Strategi för utveckling och införande av små modulära reaktorer](#) (SMR:er) i Europa, COM/2026/117 final.

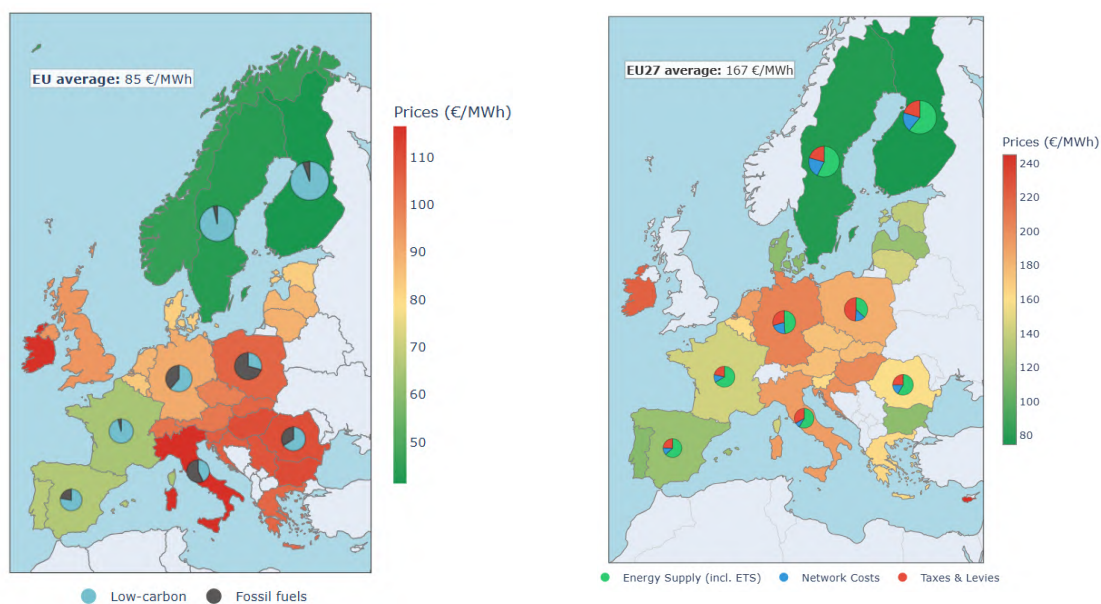
³¹ Meddelande från kommissionen: [Vägledande program om kärnenergi](#) framlagt i enlighet med artikel 40 i Euratomfördraget – slutlig version (efter yttrandet från EESK), COM/2026/120 final.

³² I enlighet med nationella planer skulle den installerade kapaciteten kunna uppgå till 144 GW år 2050, om medlemsstaterna förlängde livstiden för de befintliga reaktorerna till 70 eller till och med 80 år samtidigt som samtliga nybyggnadsprojekt levererades i tid.

³³ Elektrifieringsnivån låg på 23,4 % år 2024. Genom [given för en ren industri](#) och [handlingsplanen för överkomliga energipriser](#) infördes en nyckelprestationsindikator för andelen el i den slutliga energianvändningen, med 32 % senast 2030 som referens.

³⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2026>.

³⁵ Eurostat.

Figur 1. Korrelation mellan blandningar av ren energi och överkomliga elpriser (grossistledet 2025 – till vänster; industrins slutkundspriser S1 2025 – till höger) [Källa: GD ENER]

Elektrifiering ska också öka EU:s inhemska tillverkning av ren teknik, exempelvis värmepumpar för bostäder och industri. Industrins uppskattningar visar att mer än två tredjedelar av de värmepumpar som installeras i Europa produceras i Europa³⁶. En tydligare bild av den potentiella efterfrågan kommer att ge tillverkarna större incitament att öka kapaciteten i EU och investera i kompetensutveckling.

Om den installerade värmepumpskapaciteten för kommersiella byggnader och bostäder fördubblades skulle förbrukningen av fossila bränslen minska med 200 TWh³⁷. Dessutom är fjärrvärme- och fjärrkylsystem effektiva för att driva fram en snabbare elektrifiering. De har potential att tillhandahålla den flexibilitet på efterfrågesidan som i allt högre grad behövs i elsystemet, genom stora värmepumpar, elpannor och värmelagring, och att underlätta återvinning av spillvärme. En ambitiös utbyggnad av värmenätet kan ge betydande naturgasbesparingar³⁸.

Ett annat område som är avgörande för ökad elektrifiering av ekonomin är transportsektorn. Utöver incitament för att främja ökad försäljning av elfordon är tillräcklig laddningsinfrastruktur avgörande för en ökad användning av sådana. Även om laddningsinfrastrukturen för personbilar och lätta lastbilar de senaste fem åren har vuxit betydligt snabbare än elbilsparken, är laddningsinfrastrukturen för lastbilar bristfällig³⁹.

³⁶ European Heat Pump Association (EHPA), artikeln [Heat pumps made in Europe](#).

³⁷ Denna besparing skulle uppgå till cirka 8 % av den nuvarande energiförbrukningen för rumsuppvärmning i byggnader.

³⁸ Mathiesen et al. (2023), [Heat matters: The missing link in REPowerEU](#).

³⁹ Dessutom är omställningen av depåer till helt utsläppsfria bussparker och lastbilsparker fortfarande en betydande investeringsutmaning för många städer och operatörer.

Betydande energibesparingar kan uppnås om andelen solvärmeenergi ökas inte bara i byggnader utan även i fjärrvärme- och fjärrkylsystem, genom uppgradering av befintliga solvärmeanläggningar och inledande av nya projekt, bland annat för värmelagring. Detta är särskilt relevant för industrin, framför allt inom livsmedels- och dryckessektorn, den kemiska sektorn (särskilt vid krav på processvärme på upp till omkring 400 °C) och jordbruket, t.ex. för växthus.

Geotermisk energi kan också ersätta naturgas i fjärrvärme- och fjärrkylsystem och i vissa fall bidra till elproduktion⁴⁰. Det är därför viktigt att stödja en snabb utbyggnad av nya geotermiska projekt och undersöka potentialen att uppgradera befintliga anläggningar. Industriella värmepumpar kan vanligtvis leverera processvärme på upp till omkring 200 °C eller uppgradera lågtemperaturvärme, vilket möjliggör ökad återvinning av spillvärme inom industrin och fjärrvärme- och fjärrkylsystem.

Biogas och biometan kan också spela en mer strategisk roll när det gäller att ersätta importerade fossila bränslen, särskilt i sektorer där elektrifieringen är svårare. Produktionen av biometan i befintliga anläggningar skulle kunna ökas med omkring 10 % till 30 %. Biometanprojekt på gårdar och kooperativa biometanprojekt kan minska beroendet av fossila bränslen och samtidigt ge jordbrukarna ytterligare inkomster samt skapa lokalt värde, särskilt i landsbygdsområden, genom att omvandla avfall, restprodukter och gödsel till energi och gödselmedel. Vidare kan cirkulära lösningar för biogas, biometan och återvunna näringsämnen stärka resiliensen, bidra till konkurrenskraften och minska exponeringen för globala prischocker.

Slutligen bör EU, eftersom ökningen av vätgas fortfarande är långsam, stödja påskyndandet av industrins övergång till koldioxidsnåla bränslen, samtidigt som lika villkor säkerställs för alla elanvändare och elkostnaderna minimeras.

Omedelbara åtgärder från kommissionens sida för att stödja medlemsstaterna:

- **[Andra kvartalet 2026]** *Kommissionen kommer att göra insatser i fråga om **elektrifiering, uppvärmning och kylning** samt **geotermisk energi**. Kommissionen kommer bland annat att fastställa ett **elektrifieringsmål**, föreslå åtgärder för att minska priskvoten mellan el och fossila bränslen och åtgärder för att påskynda införandet av elektrifieringslösningar, t.ex. genom ett marknadsbaserat instrument för värmepumpar, och undanröja hinder inom industri-, transport⁴¹- och byggsektorerna samt sektorsövergripande hinder för elektrifieringen av ekonomin. Detta inbegriper att subventioner till fossila bränslen fasas ut, då dessa undergräver elens relativa konkurrenskraft i förhållande till andra energibärare.*
- **[Från och med maj 2026]** *När det gäller **geotermisk energi** kommer kommissionen att stödja medlemsstaterna och berörda parter i insamlingen av detaljerade geologiska data och inrätta en **databas på EU-nivå**. Kommissionen kommer också att undersöka*

⁴⁰ Ember uppskattar att nästa generations geotermiska teknik skulle kunna leverera upp till 301 TWh per år i EU, vilket motsvarar omkring 42 % av den nuvarande kol- och gasproduktionen. [Geothermal energy in Europe](#), februari 2026, Ember.

⁴¹ Inklusive tunga fordon.

möjligheten att stödja inrättandet av **geotermiska riskminskningssystem och försäkringssystem** tillsammans med offentliga finansärer, inbegripet nationella utvecklingsbanker, för att minska riskerna med investeringar och ytterligare mobilisera privat kapital. Inom ramen för Global Gateway-initiativet har kommissionen åtagit sig att främja bland annat **internationellt samarbete om geotermiska energiprojekt** där så är relevant.

- [Från och med **maj 2026**] När det gäller solvärme kommer kommissionen tillsammans med koalitionen för finansiering av energieffektivitet att bidra till att utveckla offentliga stödssystem för **användning av storskaliga solvärmeprojekt**.
- [Från och med 2026] När det gäller **biometan** kommer kommissionen att fortsätta att stödja initiativ för att främja produktionen av gasformiga molekyler av icke-fossilt ursprung, inbegripet hållbar biogas och biometan, i överensstämmelse med REPowerEU⁴², bland annat biometanprojekt på gårdar och kooperativa biometanprojekt där man noga överväger uppskalning av befintliga anläggningar, minskning av antalet flaskhalsar när det gäller tillstånd och bättre transport av hållbart råmaterial i samtliga regioner.
- [Andra kvartalet **2026**] Med tanke på att vätgasmarknaden växer långsammare än väntat kommer kommissionen efter en bedömning att föreslå en **riktad översyn av produktionskriterierna för förnybar vätgas, samtidigt som befintliga investeringar skyddas**. Detta kommer att stödja utfasningen av fossila bränslen inom industrin och påskynda utvecklingen av vätgasbaserade elektrobränslen för hållbar luftfart (**eSAF**) och hållbara marina elektrobränslen (**eSMF**). Kommissionen kommer att ytterligare klargöra de metoder som är tillämpliga på processer som bygger på både förnybar vätgas och biomassa som råmaterial i syfte att underlätta produktionen av eSAF och samtidigt säkerställa lika villkor och upprätthålla ambitiösa hållbarhetskriterier, inbegripet additionalitet, korrekt redovisning av livscykelutsläpp och motverkande av dubbelräkning. Senast den 30 juni 2026 kommer kommissionen att inleda ett offentligt samråd om ett utkast till metod med kriterier för ett eventuellt införande av alternativa tillvägagångssätt för erkännande av koldioxidsnål el från kärnkraftverk.
- [Senast **sommaren 2026**] Kommissionen kommer att **kartlägga den europeiska kapaciteten att komplettera olja och gas som råmaterial** för kemikalier, keramik, glas, plast och gödselmedel **med cirkulära och biobaserade material** och kommer att samarbeta med industrin för att identifiera och övervinna hinder för utbyggnaden av dessa på kort sikt.

3.2 Upgradering av vårt energisystem

Den här krisen visar att en upgradering och total omvandling av vårt energisystem inte längre bara är något som är eftersträvansvärt utan en absolut nödvändighet för att uppnå resiliens. För att kunna utnyttja alla fördelar måste medlemsstaterna snabbt genomföra hela EU:s regelverk på energiområdet, och medlagstiftarna måste påskynda förhandlingarna om EU:s nätpaket. Detta kommer att snabba på genomförandet av projekt, däribland projekt av gemensamt

⁴²[Färdplan för att stoppa importen av rysk energi](#), COM(2025) 440 final.

intresse och projekt av ömsesidigt intresse, samtidigt som det fastställs en flexibel strategi för inhemska intäkter från överbelastning som härrör från interna elområden, vilken tar hänsyn till nationella omständigheter. Näten behövs för att till lägsta pris föra elflöden från produktionsplatsen till konsumtionsplatsen. En ökad utbyggnad av gränsöverskridande elinfrastruktur krävs för att uppnå EU:s vägledande elsammanlänkingsmål på minst 15 % senast 2030, för att säkerställa en verklig energiunion.

Initiativet Energy Highways inriktas på åtta prioriterade korridorer, för att tillgodose de mest brådskande energiinfrastrukturbehov som kräver ytterligare snabbt stöd och engagemang för att hantera flaskhalsar som hindrar framsteg. Dessa måste snabbbehandlas. Vid behov kan ytterligare Energy Highways övervägas i framtiden. Åtgärder för en effektivare och mer flexibel användning av näten, bland annat genom digitalisering, och för att förbättra nätproduktiviteten kommer också att sänka kostnaderna avsevärt och bidra till att intensifiera processen för att elektrifiera en mängd sektorer, däribland uppvärmning och kylning.

Sammanlänkning, smarta nät, tillträde till nät och nätproduktivitet är också en förutsättning för många tjänsteleverantörer, tillsammans med smarta mätare, som hjälper konsumenterna att sänka sina energikostnader eller reagera på prissignaler genom att anpassa efterfrågan. En allmän användning av smarta mätare är nödvändig för att efterfrågefleksibilitet ska kunna utnyttjas i stor skala och för att göra det möjligt för konsumenterna att delta på flexibilitetsmarknader, för att begränsa efterfrågetoppar och prisvolatilitet. Detta stöds av sådana tillgångar som batterier, elfordon och värmepumpar och sådana processer som styrningssystem och V2G-lösningar (fordon till nät) samt AI-driven automatisering. För att öka systemfleksibiliteten och bidra till att sänka regionala och nationella energipriser bör varje medlemsstat införa smarta mätare som täcker minst 50 % av deras slutkonsumenter senast 2031. Detta går hand i hand med prisstrukturer som uppmuntrar användning av flexibilitetstjänster och lagring för att bättre integrera och dra nytta av ren energi.

För att bygga upp ett resilient energisystem som försörjs av rena inhemska energikällor är det viktigt med tillgång till el- och värmelagringskapacitet samt flexibilitet, inbegripet batterier och pumpad vattenkraft. EU har i dagsläget en lagringskapacitet på 55 GW och måste utöka denna kapacitet avsevärt för att nå 200 GW senast 2030, och batterier har en viktig roll i detta. Därför är det politiska stödet för sådana projekt som redan är i planeringsfasen avgörande.

Omedelbara åtgärder:

- **[Senast i juli 2026]** *Kommissionen **uppmantar medlagstiftarna att slutföra sina förhandlingar om nätpaketet senast tillsommaren och kommer att stödja dem i det arbetet.** Detta är mycket viktigt för att påskynda genomförandet av välbehövliga projekt för förnybar energi och lagring, inbegripet storskaliga batterier, och för att uppgradera nätinфраstrukturen och därigenom bidra till att sänka energipriserna och minska importberoendena.*
- **[Andra och tredje kvartalet 2026]** *Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta med medlemsstaterna för ett snabbt genomförande av **initiativet Energy Highways.** Baserat på de framsteg som redan gjorts med Bornholm Energy Island kommer kommissionen att stärka det politiska engagemanget, avsätta resurser och mobilisera alla tillgängliga verktyg för att stärka investeringsramar och undanröja hinder, bland annat genom att*

åtgärda de återstående flaskhalsar som hindrar ett snabbt genomförande av sådana projekt.

- [Från och med **maj 2026**]: Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstater och berörda parter (exempelvis i arbetsgruppen för energiunionen och de regionala högnivågrupperna) att **identifiera elproduktionsanläggningar**, däribland vindkraftparker, som **närmar sig slutet av sin livscykel och anläggningar som skulle kunna uppgraderas för att bidra till att öka eltillgången de kommande månaderna**. Den kommer också att bedöma hur utbyggnaden av förnybar energi kan ökas ytterligare.
- [**Maj 2026**] Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstaterna att **genomföra viktiga reformer inom elsektorn**, genom att tillhandahålla stöd via instrumentet för tekniskt stöd genom en **energiregleringsakademi**.
- [**Maj 2026**] Kommissionen kommer att anta ett **lagstiftningsförslag om nätavgifter och beskattning**. Målet kommer att vara att främja övergången till ett mer elektrifierat, effektivt och resiliert energisystem som kan pressa ner elkostnaderna för alla konsumenter. Förslaget kommer att ge incitament för en optimal och kostnadseffektiv användning av nätinfrastrukturen, skapa incitament för systemvänlig förbrukning, klargöra ramarna för att göra det möjligt för nationella tillsynsmyndigheter att göra riktade sänkningar av nätavgifterna för exempelvis energiintensiva industrier och göra det möjligt för medlemsstaterna att undanröja begränsningar av deras möjligheter att sänka energibeskattningen för specifika användare, såsom energiintensiva företag och utsatta hushåll, och samtidigt säkerställa att el beskattas mindre än gas.
- [**2026-2027**] Kommissionen kommer att säkerställa **en strikt övervakning av genomförandet av relevant EU-lagstiftning** och därvid använda alla tillgängliga verktyg, såsom **överträdelseförfaranden**, exempelvis när det gäller tillståndsgivning, lagring, flexibilitet och maximering av kapacitet mellan elområden, för att påskynda utbyggnaden av ren energi. För att uppnå snabbare framsteg kommer den att säkra en **snabb bedömning av viktiga bestämmelser**, tillhandahålla **pragmatisk vägledning för genomförandet**, däribland genom kommissionens **rekommendationer**, och stödja medlemsstaterna för att säkerställa en harmoniserad och konsekvent tillämpning i hela EU.

3.3 Ökade investeringar

EU:s svar på den nuvarande energikrisen bygger på ökade investeringar. Vi måste **mobilisera offentliga medel – på EU-nivå och nationell nivå – som kan fungera som en katalysator för att öka de privata investeringarna**. Om vi planerar och accelererar investeringar i energiomställning och cirkulära lösningar i dag kommer det att bryta cykeln av beroende av fossila bränslen en gång för alla.

Betydande resurser används på EU-nivå för energiomställningen, bland annat under slutfasen av faciliteten för återhämtning och resiliens (219 miljarder euro). Planerna för återhämtning och resiliens omfattar redan en mängd reformer och investeringar som hjälper medlemsstaterna

att uppgradera sina energisystem. Dessa ska slutföras senast den 31 augusti 2026 i enlighet med de tidsfrister som fastställs i facilitetens rättsliga struktur⁴³. Inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa har infrastrukturfaciliteten för alternativa bränslen sedan 2021 avsatt över 2 miljarder euro till projekt för utbyggnad av relevant laddnings- och tankningsinfrastruktur för alternativa bränslen för alla transportmedel. Fonden för ett sammanlänkat Europa – Energi kommer att stödja gränsöverskridande energiinfrastrukturprojekt och gränsöverskridande projekt för förnybar energi med 5,84 miljarder euro under perioden 2021–2027.

Sammanhållningspolitiken tillhandahåller också omfattande stöd till energiomställningen. Den nyligen genomförda halvtidsöversynen av sammanhållningspolitikens fonder ledde till en omfördelning av omkring 1,2 miljarder euro till energiprioriteringar, som nu kan användas för att hantera den rådande krisen.

Ett konsekvent EU-stöd till forskning och innovation på området ren energiteknik har mobiliserat både offentlig och privat finansiering till omställningen, inbegripet uppskalning av innovativ teknik, och därigenom producerat lösningar som nu är testade och tillförlitliga och som redan används på marknaden. För aktörer som håller på att skala upp behövs fortsatta samordnade åtgärder och stöd på EU-nivå och i medlemsstaterna för att motverka fragmentering av offentliga medel och påskynda utbyggnaden.

Enbart offentliga medel räcker dock inte för att täcka de stora investeringsbehoven (beräknade till 660 miljarder euro om året fram till 2030) för energiomställningen. För att mobilisera privata investeringar⁴⁴ – inbegripet från institutionella investerare som försäkringsbolag och pensionsfonder vilka förvaltar över 12 biljoner euro i EU, med potential att kanalisera ytterligare investeringar till kritiska energiomställningsprojekt – antog kommissionen i mars 2026 en investeringsstrategi för ren energi.

Ramen för statligt stöd kommer också att göra det möjligt för medlemsstaterna att stödja strategiska investeringar i energiinfrastruktur och ren teknik och samtidigt upprätthålla lika villkor på den inre marknaden⁴⁵.

⁴³ Faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades som ett instrument utformat för att hantera de negativa konsekvenserna av covid-19-krisen i unionen, med stöd av extraordinära och tillfälliga ytterligare medel, och försågs med mycket strikta tidsfrister som det inte går att avvika från eftersom de fastställs i förordningen om återhämtningsinstrumentet, förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens och beslutet om egna medel.

⁴⁴ Banker och försäkringsbolag ges incitament att öka sina investeringar inom lagstiftningsprogrammets ramar, som gör det enklare att investera i egetkapitalinstrument på områden som är centrala för Europas långsiktiga konkurrenskraft och ekonomiska säkerhet, inbegripet energisektorn.

⁴⁵ 18 beslut antogs inom ramen för Cisaf till stöd för ren teknik och budget fram till den 14 april 2026, vilket innebar att 19 statliga stödåtgärder godkändes med en total budget på 32,76 miljarder euro. Av dessa godkändes 4 åtgärder med en total budget på 20,22 miljarder euro enligt avsnitt 4.1 om förnybar energi. En åtgärd (med en budget på 608,5 miljoner euro) godkändes enligt avsnitt 5 om avkarbonisering i industrin. Slutligen godkändes 14 åtgärder enligt avsnitt 6.1 om tillverkningskapacitet inom ren teknik (med en budget på omkring 11,93

Omedelbara åtgärder:

- **[Andra och tredje kvartalet 2026]** Kommissionen kommer att anordna ett **toppmöte om investering i ren energi** som för samman sektorn för finansiella tjänster, inbegripet större institutionella investerare, industriledare, projektutvecklare och offentliga finansiärer, för att accelerera den privata finansieringen. Toppmötet kommer att **inriktas på omedelbara lösningar med stor verkan**, såsom lagring inbegripet batterier, laddningsinfrastruktur för elfordon, elektrifiering och hållbara bränslen för luftfart och sjöfart.
- **[Från och med april 2026]** Kommissionen kommer att **samordna en EU-övning** (investeringsdelen av AccelerateEU) **för att stärka och bistå medlemsstaterna**, bland annat via medlemsstaternas expertgrupper, **så att de kan utnyttja den tillgängliga EU-finansieringen maximalt** (exempelvis finansiering från sammanhållningspolitikens fonder) **och, när detta är genomförbart och i linje med medlemsstaternas och regionernas preferenser, omfördela EU-medel till energirelaterade investeringar** som kan ge snabba effekter och mildra konsekvenserna av ökande energipriser, exempelvis genom följande:
 - A) Skala upp befintliga åtgärder för att minska energiförbrukningen, bygga ut ren energi (t.ex. värmepumpar vindkraft eller batterier), satsa på cirkulära lösningar, investera i starkare och säkrare kritiska energiinfrastrukturer och främja utbyggnad av laddningsinfrastruktur och produktion av hållbara bränslen för luftfarten och sjöfarten.
 - B) Göra tillägg till befintliga åtgärder eller öka deras omfattning, t.ex. åtgärder för att hantera energifattigdomen, som tillägg till befintliga energieffektivitetsåtgärder, utöka solcellsenergi till att omfatta agrivoltaik samt öka omfattningen av påskyndade och förenklade tillståndsförfaranden.
 - C) Påskynda genomförandet av relevanta åtgärder i planerna för återhämtning och resiliens genom att på bästa sätt utnyttja indikatorerna i kommissionens meddelande "NextGenerationEU – Vägen fram till 2026", inbegripet möjligheten att skjuta till kapital i nationella investeringsbanker och institutioner.
- **[Från och med april 2026]: Kommissionen kommer att bedöma om det behövs ytterligare åtgärder för att förenkla reglerna i syfte att påskynda användningen av EU-medel för att investera i energiomställningen.**
- **[Senast i juli 2026]** Kommissionen kommer att anta ett **lagstiftningsförslag för att uppdatera och modernisera EU:s system för handel med utsläppsrätter**. Kommissionen kommer att samråda med medlemsstaterna om uppdateringen av riktmärkena för detta system. Detta kommer att komplettera de redan föreslagna ändringarna av marknadsstabilitetsreserven för att göra den kraftfullare. Som ett led i översynen kommer kommissionen också att öka det finansiella stöd som är tillgängligt för industrins omställning till ren energi via banken för utfasning av fossila bränslen i industrin, vilket mobiliserar 100 miljarder euro i finansiering. För att säkerställa tidigt införande kommer detta att inbegripa en investeringsförstärkning finansierad genom 400 miljoner

miljarder euro). Under samma period godkändes kommissionen också 7 stödåtgärder för industriell avkarbonisering enligt riktlinjerna för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi med en total budget på 6,8 miljarder euro.

utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem, i syfte att förbättra investerings säkerheten för att öka avkarboniseringsinvesteringarna hos EU:s energiintensiva industrier. För att säkerställa solidariteten kommer medlemsstater med lägre inkomster att ha en garanterad tillgång till stöd genom denna investeringsförstärkning. Kommissionen kommer också att överväga att utvidga utsläppshandelssystemets stöd för hållbara bränslen för luftfarten i fråga om volym och varaktighet för luftfarten och kommer att undersöka liknande mekanismer för EU-producerade hållbara bränslen för sjöfarten.

- [Från och med **april 2026**]: *Kommissionen kommer att **bistå medlemsstater som vill undersöka en användning av intäkter från EU:s utsläppshandelssystem till riktade åtgärder som mobiliserar och påskyndar investeringar i elektrifiering** –exempelvis inom transporter eller uppvärmning, **industriell avkarbonisering, cirkulära tillämpningar i senare led** och investeringar som bidrar till att sänka elpriserna, exempelvis genom ökad förnybar elkapacitet, förutsatt att investeringarna bidrar till elektrifiering av hushåll och industriell avkarbonisering⁴⁶. Kommissionen fortsätter att uppmuntra medlemsstaterna att undersöka sådan användning av intäkter från utsläppshandelssystemet.*
- [Från och med **april 2026**]: *Kommissionen kommer att **arbeta med den europeiska koalitionen för finansiering av energieffektivitet för att utveckla standardiserade finansiella produkter för ren uppvärmning och renovering** och utveckla och främja direkt stöd för små och medelstora företags införande av energieffektivitets- och elektrifieringslösningar.*
- [Från och med **april 2026**]: *Kommissionen kommer att fortsätta att stödja medlemsstaterna i **eSAF Early Movers Coalition** i arbetet med att organisera den aviserade dubbelriktade auktionen på 2 miljarder EUR för syntetiskt hållbart flygbränsle och kommer att uppmuntra ytterligare deltagande av medlemsstaterna.*

⁴⁶ Stöd till industriinvesteringar kan utformas i enlighet med avsnitt 4.5 i ramen för statligt stöd inom given för en ren industri (Cisaf), men endast om 100 % av intäkterna från utsläppshandelssystemet används för investeringar i utfasning av fossila bränslen i enlighet med artikel 10.3 i direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen.